

felékesítve lelkét az ott fellelt gyöngyszemekkel.

Örömmel tölt el, hogy a kiadó eddigi kiadványaival sikeresen teljesíteni látszik misszióját, amit honlapján így fogalmaz meg: „A Polaris Könyvkiadó 2018-ban alakult, független – azaz a könyvterjesztői, könyvkereskedői hálózatokhoz szervezetiesleg nem kötődő – könyvkiadó. A spirituális tradíciók, a mitológia, a mélypszichológia és a vallásbölcselet határvidékein igyekszünk majd portyázni, azokra a – Roberto Calasso szavaival – »szinguláris« könyvekre vadászva, amelyek egyúttal az olvasó világlátását átformálni képes tudáskisérletek. Olyan, a philosophia perennis eszmeiségéhez közvetve-közvetlenül kapcsolódó, az archaikus hagyományok szellemiségét megidéző, elsősorban tényirodalmi művek megjelentetését tervezzük, amelyeket ilyen vagy olyan okból a nagyobb kiadók nem tartottak megjelentetésre érdemesnek.” A kiadónak sok sikert, további hasonlóan jó találatokat, az olvasóknak pedig megvilágosító erejű olvasmányélményeket kívánunk. (ui)

**Fekete István: Gyurkának.
Fekete István levelei Zsoldos
Györgyhöz. Zebegény, 2017,
Borda Antikvárium. 192
oldal**

A kötet 48 dokumentum (levél, levelezőlap, képeslap) szövegét tartalmazza a szerző-feladótól, a függelékek pedig 3 további (novella, vers), és egy rövid, a címettről szóló idézetgyűjteményt. Zsoldos György nem más

volt, mint a szocializmus alatt tiltott Zsellérek egyik főhőse: kettejük kapcsolata ihlette Zsellér Péter és Ughy László történetét. A dokumentumok többsége Ajkán kelt, ahol a szerző 1929 vége és 1941 között élt a helyi uradalom vezető intézőjeként, gazdasztjeként. Az uradalom földbirtokosáról, Nirnsee Ferencről nem sokat tudunk, néhány levélrészletből azonban kiderül, hogy Fekete nem érezte jól magát. (29, 35, 57, 77, 86–87, 135, 138. stb. o.) Ennek ellenére Ajkán lett íróvá, ott írta első három könyvét, A koppányi aga testamentumát, a Zselléreket, a Csí. Történetek állatokról, emberekről és részben másokat, számos cikkel együtt. E művek születése körüli érdekességeket is megtudunk a levelekből, de nem csupán irodalomtörténeti okokból tartozunk köszönettel a szerkesztőnek, Borda Márton Áronnak, amiért közreadta, gondozta és jegyzetelte a tulajdonát képező dokumentumokat. A Gyurkának egyszersmind a baráti figyelem, gondoskodás, törődés és izzás, röviden a nagybetűs barátság könyve. „Az én bajom: az enyém és még a Tiéd, aki elég úr és férfi vagy abhoz, hogy az én bajomat is a lelkedre vedd, ahova elraktad a szeretetemet is.” „(...) tudod jól, hogy minden ügyedet a magaménak tekintem, és hogy gondjaidban éppen úgy Veled kívánok lenni, mint örömdben.” „Ha Hozzád elindulok, mindig úgy érzem, mintha egy láthatatlan gombolyagot gombolítanék fel, és ha Tőled eljövök[,] nem érzek szakadást soha, csak a lelkem orsójáról újra leperreg a fonál[,] amely Veled összeköt. És ez a fonál el nem vé-

konyodik, el nem szakad. Tart egyformán akár a szomszéd faluban laknál, akár pedig ott[,] ahol vagy: többszáz kilométerre.” (35, 50, 76–77. stb. o.) A barátság visszatükrözésén kívül szeretnénk megjegyezni, hogy Sánta Gábor, a néhány éve elhunyt fiatal irodalomtörténész, aki nagyon sokat tett azért, hogy kimenekítse Fekete Istvánt az „iffúsági szerző” skatulyából (és aki emlékének a Gyurkának is ajánlott) – politikai álmítoszok nélkül kimutatva, hogy a magyar irodalom ékes része –, egy tanulmányt szeretett volna írni Fekete természetszemléletének „misztikus” vonatkozásairól. Nos, egy-két levélrészletet ebből a könyvből is használhatott volna. „Győzött a falum, a földem, az éjszakák[,] melyeket megjártam, a bajnalok[,] melyeket átvirrasztottam, a patakok[,] melyek valahol nekem csobogtak, a madarak[,] melyek nekem füttyögettek. Győzött a szívem.” „(...) magamfajta ember vagy Te is[,] aki a környezetét önmagában hordja[,] és amink van[,] azt el nem veheti tőlünk semmi változás.” (118. és 131–132. o.) Végül még egy gondolat ajánlóként. A kötet kiállítása pazar. Vászonborító, diszkrét disznyomással, a mai ízlésnek is megfelelő védőborító és tipográfia, szép papír és kötés. A tervezés és a tördelés Kiss István munkája. A „Régi magyarországi vallásos nyomtatványok” sorozat tervét és eddigi öt kötetének (Knapp Éva) tipográfiáját is ő készítette, amelyeknél szebb klasszikus kivitelű magyar könyveket mostanában nem láttunk. (hr)